



Vlaams
Parlement

ingediend op **477** (2020-2021) – Nr. 1
7 oktober 2020 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie
uitgebracht door Vincent Van Peteghem

over de budgettaire impact
van de coronamaatregelen

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaike De Vreese, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Sarah Smeyers;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Carina Van Cauter;
Stijn Bex, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Lorin Parys, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;
Marino Keulen, Maurits Vande Reyde;
Imade Annouri, Celia Groothedde;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting.....	4
1.1. Welzijn	4
1.2. Economie en financiële instrumenten.....	6
1.3. Fiscaliteit	6
1.4. Werk en Sociale Economie	6
1.5. Onderwijs en vorming	7
1.6. Wonen.....	7
1.7. Internationaal Vlaanderen en Landbouw en Visserij.....	8
1.8. Jeugd en Welzijn.....	8
1.9. Omgeving	8
1.10. Toerisme	8
1.11. Kanselarij en Bestuur en Media	9
1.12. Mobiliteit en Openbare Werken	9
1.13. Cultuur	9
1.14. Noodfonds.....	9
2. Bespreking	10
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden.....	10
2.2. Antwoord van de minister	11
Gebruikte afkortingen.....	14
Bijlage: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie hield op 14 juli 2020 een gedachtewisseling met Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de budgettaire impact van de coronamaatregelen.

Op 28 april 2020 hield de commissie al een gedachtewisseling met minister Matthias Diependaele over de wijze waarop de Vlaamse Regering de impact van de coronacrisis budgettair zal vertalen in een begrotingsprovisie (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 308/1).

De door de minister getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlament.be.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissie-secretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Inleidende uiteenzetting

Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, geeft toelichting bij de budgettaire impact van de coronamaatregelen die reeds door de Vlaamse Regering zijn beslist.

Niet alle maatregelen die zijn genomen hebben een budgettaire impact. Zo heeft bijvoorbeeld het verbod op uithuiszettingen in het beleidsdomein Wonen niet onmiddellijk budgettaire gevolgen.

Ook zijn niet alle beleidsbeslissingen uitgevoerd of volledig uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld het noodfonds en de waarborgregelingen. Sommige maatregelen zijn al formeel beslist, andere nog niet. De minister zal zijn uiteenzetting beperken tot de maatregelen die formeel door de Vlaamse Regering zijn goedgekeurd.

De minister merkt op dat de uitgaven juist ramen in deze omstandigheden soms moeilijk is, alles verandert nog snel. De minister is er wel van overtuigd dat de ramingen in grote lijnen goed zitten.

De provisie werd recent verhoogd van 2,5 miljard euro naar 2,75 miljard euro.

1.1. Welzijn

De minister vermeldt volgende maatregelen in het beleidsdomein Welzijn:

- de aankoop van de mondklappers en ander beschermend zorgmateriaal. Hiervoor wordt 49 miljoen euro geraamd (tot en met december 2020);
- de compensatie voor aankoop van infrastructuur en materiaal door residentiële sectoren: 53,4 miljoen euro (maximum 94,8 miljoen euro);
- de schakelzorgcentra, dat zijn de centra voor besmette bejaarden die te ziek zijn voor een woonzorgcentrum en te fit voor een ziekenhuis. Daarvan zijn er slechts enkele geactiveerd, kostprijs 1,39 miljoen euro (maximum 4,5 miljoen euro). Intussen zijn de meeste schakelzorgcentra terug gesloten;
- crisismanagement voor ondersteuning van woonzorgcentra: maximum 1 miljoen euro;
- overheidsopdracht contacttracing. Initieel werd uitgegaan van 1200 contract-tracers, maar dat aantal werd nooit bereikt. Er werd 40 miljoen euro herverdeeld naar het Agentschap Zorg en Gezondheid;

- besluit van de Vlaamse Regering betreffende opsporing (tracing) en begeleiding van personen die mogelijk een risicodragend contact hebben gehad met een besmette persoon. Hiervoor zijn een webgebaseerd platform en een bijhorende databank opgezet: 1,82 miljoen euro;
- de organisatie van de tweedelijsdefensie, die tot doel heeft heropflakkingen lokaal te managen, zoals aanbevolen door de GEES. De tweedelijsdefensie wordt georganiseerd door de inzet van mobiele equipes (maximum 52 vte's en 3,5 miljoen euro) en via een versterking van de zorggraden met aanspreekpunten of coördinatoren per regionale zorgzone (ongeveer 15 vte's en 907.000 euro);
- bijkomende uitgaven op vlak van communicatie, databeheer, ICT en ondersteuning, overlegstructuren ter ondersteuning van het contactonderzoek: 4 miljoen euro;
- ondersteuningsmaatregelen voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf, voor dagverzorging en voor dagopvang. Het gaat om een continuering van de basistegemoetkoming voor zorg en een compensatie van gemiste gebruiksdagen. De woonzorgcentra konden lege bedden immers niet opvullen, maar via een besluit van de Vlaamse Regering en de reguliere begroting kon voor een continuering van de financiering worden gezorgd. In totaal gaat het om ongeveer 34,7 miljoen euro compensatie basistegemoetkoming zorg binnen het voorziene budget en 20,1 miljoen euro dagprijscompensatie buiten budget. Een tweede maatregel is de inzet van thuisverpleging en andere profielen in de woonzorgcentra;
- subsidie residentiële jeugdhulpvoorzieningen: 630.000 euro;
- compenserende maatregelen voor de revalidatievoorzieningen en de revalidatieziekenhuizen. Ook dit betreft de continuering van financiering en compensatie voor gemiste gebruikersdagen: 500.000 euro (additioneel ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020). De minister merkt hierbij op dat ook deze compensatie door de reguliere begroting kon worden opgevangen;
- compenserende maatregelen voor personen met een handicap. Er is een verhoging van de cashbesteding met 8,5 procent (10,4 miljoen euro) en een compensatie van de gedeelde woonkosten bij voorzieningen (3,1 miljoen euro);
- besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidie voor kinderopvang, continuering van de financiering en compensatie van gemiste ouderbijdragen: 82,6 miljoen euro;
- buitenschoolse kinderopvang, opvang zieke kinderen en gezinsondersteuning: 22 miljoen euro additioneel ten aanzien van de begroting 2020;
- noodopvang paasvakantie en noodopvang tijdens de schooluren via projectsubsidies naar VVSG en VGC (800.000 euro en 43,5 miljoen euro). De opvang werd gratis aangeboden;
- projectsubsidie voor de Huizen van het Kind, voor aankoop van vrijetijdsmateriaal voor kinderen in een maatschappelijk kwetsbare positie: 1 miljoen euro. Dit maakt deel uit van het actieplan voor maatschappelijk kwetsbare jongeren;
- actieplan Mentaal Welzijn (Zorgen voor morgen). Er zijn verschillende acties, niet alleen voor de brede bevolking maar ook voor specifieke doelgroepen zoals zorgverleners, kinderen, jongeren, gezinnen, mensen met een psychische en sociaal maatschappelijke kwetsbaarheid, mensen die ernstig ziek zijn geweest door COVID-19 en hun naasten: 18,22 miljoen euro;
- toelagen gezinsbeleid, maatregelen om de impact op de gezinsbijslag door de tijdelijke werkloosheid op te vangen. Er is een uitzonderlijke gezinstoeslag bij inkomensverlies tot onder het drempelinkomen: 15 miljoen euro;
- aanpassing administratieve procedures en termijnen in regelgeving. Door de noodmaatregelen ter bestrijding van het coronavirus is het voor de burgers, voorzieningen en bevoegde administraties vaak erg moeilijk of zelf onmogelijk om dwingende procedures en termijnen te garanderen. Dit dreigt de rechtszekerheid in het gedrang te brengen en daarom zijn tijdelijke bijstellingen mogelijk gemaakt.

1.2. Economie en financiële instrumenten

De minister vermeldt de hinderpremie (1160 miljoen euro); de compensatiepremies (314 miljoen euro) en de ondersteuningspremie (187 miljoen euro), die in een vorige gedachtewisseling al werden toegelicht.

Een volgende maatregel betreft de handelshuurlening. Er is de mogelijkheid tot gedeeltelijke kwijtschelding van de huur door de verhuurder en betaling van het overige deel aan de verhuurder door PMV/z-leningen. Hiervoor wordt 9,65 miljoen euro uitgetrokken.

Er is ook een tijdelijke uitbreiding van de strategische transformatiesteun goedgekeurd. Dit gebeurt binnen de eigen kredieten.

De minister verwijst verder naar de maatregelen betreffende vier financiële instrumenten in het beleidsdomein Economie:

- voor de coronacrisiswaarborg, complementair aan de federale waarborgregeling, werd 100 miljoen euro aangesneden uit de generieke waarborgregeling van PMV/z. De nettoverliesfinanciering wordt geraamd op 6,5 miljoen euro, gespreid over verschillende jaren;
- het Gigarantdecreet werd gewijzigd, met een verdubbeling van het waarborgplafond tot 3 miljard euro;
- het kapitaal van PMV werd verhoogd voor achtergestelde leningen op drie jaar. De bedoeling is een financiële buffer te creëren voor start-ups, scale-ups en mature ondernemingen;
- de Winwinlening werd uitgebreid.

1.3. Fiscaliteit

Er is een uitstel verleend voor het versturen van de aanslagbiljetten betreffende de onroerende voorheffing voor bedrijven. De impact daarvan is ongeveer 1 miljard euro aan later te innen belastingen.

Ook voor de betaling van de verkeersbelasting voor bedrijven werd uitstel verleend. De impact daarvan is ongeveer 200 miljoen euro aan later te innen belastingen.

Er is een bijkomende maand toegestaan om aandelen te waarderen in de erfbelasting. Dat zal een financiële impact hebben omdat de waarde van vele aandelen is gedaald. Die impact is op dit ogenblik echter moeilijk te bepalen.

1.4. Werk en Sociale Economie

Ook in het beleidsdomein WSE werden diverse maatregelen genomen:

- uitbreiding van de aanmoedigingspremie: 14 miljoen euro;
- premie voor individuele beroepsopleiding, dit is een tijdelijke premie van 70 procent van het bedrag waarop de cursist recht had bij stopzetting van de overeenkomst wegens de coronacrisis: 1,3 miljoen euro;
- verlenging van de inruiltermijn voor dienstencheques en verhoging van het subsidiebedrag per gebruikte dienstencheque. De budgettaire impact wordt geraamd op 80 miljoen euro;
- premie voor wijk-werkers van 70 procent van wat ze de laatste zes maanden verdienden: 0,89 miljoen euro;
- extra ondersteuning om de bijkomende kosten om aan het werk te blijven op te vangen voor de maatwerkbedrijven en lokale diensteneconomie-ondernemingen: 1,59 miljoen euro bij de eigen kredieten van het beleidsdomein Werk;
- tijdelijke maatregel voor het collectieve maatwerk: 1,5 miljoen euro binnen de eigen kredieten;

- uitdoofscenario van de verhoogde tegemoetkoming voor dienstencheques. De budgettaire impact hiervan is nog niet gekend;
- verhoging van het aanbod aan onlinecursussen van VDAB: 4 miljoen euro;
- verlenging van de vrijstelling- en begeleidingsperiodes voor activiteitencoöperaties, die instaan voor de begeleiding van kandidaat-ondernemers. Dit werd opgevangen binnen de eigen kredieten;
- pauzeren van de loopbaanonderbreking. Loopbaanonderbrekingen die gestart werden voor 2 september 2016 zijn in uitdoving. Door de coronacrisis is het nodig dat sommige personeelsleden, zeker in de essentiële sectoren, hun loopbaanonderbreking kunnen schorsen om tijdelijk terug te gaan werken en op die manier personeelsnoden te helpen opvangen.

1.5. Onderwijs en vorming

De minister overloopt de maatregelen die werden genomen voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming:

- 'Digital for Youth': maximaal 1 miljoen euro om laptops ter beschikking te stellen van kansarme gezinnen;
- ondersteuning van digitaal lesgeven en digitale begeleiding, met onder meer het beschikbaar stellen van digitaal educatief materiaal en de opschaling van Smartschool: 4,8 miljoen euro;
- extra ondersteuning voor opvang in internaten gedurende de coronamaatregelen: 1,5 miljoen euro;
- ondersteuning voor het coronaproof organiseren van het toelatingsexamen voor arts en tandarts: 370.000 euro;
- extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs (hygiëne en veiligheidsmaatregelen): 25,48 miljoen euro;
- compensatie van geannuleerde uitstappen en reizen en gederfde inkomsten. Hierin komt het noodfonds tussen voor 10 miljoen euro;
- toekenning van extra ICT-middelen: 34,36 miljoen euro;
- projectsubsidie voor de organisatie van zomerscholen om opgelopen leerachterstand in te halen: 11,8 miljoen euro, waarvan in de eerste ronde al 1,6 miljoen euro werd vastgelegd;
- Zomerschool.vlaanderen, een multimedialplatform en televisiecontent met ondersteunende educatieve inhoud voor kinderen van het lager onderwijs: 600.000 euro.

1.6. Wonen

In het beleidsdomein Wonen waren er maatregelen voor de private en sociale huurmarkt. Deze hebben mogelijk een effect op de gewestelijke sociale correctie, maar dat zal later moeten worden bekeken. Voor de snellere en soepelere tegemoetkoming ter bestrijding van uithuiszettingen is een bedrag van 1,5 miljoen euro geraamd.

In de eigendomssector was er een interestvrij betalingsuitstel van zes maanden op de Vlaamse woonlening. Daarvoor wordt in 2020 een bedrag van 9 miljoen euro uitgetrokken.

Ook voor de relance van de private en sociale huurmarkt werden maatregelen genomen. De budgettaire impact daarvan wordt niet op de provisie verhaald.

De kost van de maatregelen inzake bijzondere sociale leningen, huurwaarborgleningen, studentenhuurcontracten en sociale verhuurkantoren wordt geraamd op ongeveer 1 miljoen euro.

Tot slot waren er nog maatregelen inzake de behandelingstermijnen van de beoordelingscommissie volgens het Procedurebesluit Wonen en de bijzondere sociale leningen. De budgettaire impact daarvan werd intern opgevangen.

1.7. Internationaal Vlaanderen en Landbouw en Visserij

De Vlaamse Regering nam een besluit over een 'Corona Exit-plan' voor zowel FIT (3 miljoen euro) als VLAM (300.000 euro).

Voor het beleidsdomein Landbouw en Visserij vermeldt de minister verder:

- de stillegvergoedingen voor de visserij: 250.000 euro Vlaamse middelen en 750.000 euro Europese middelen;
- de directe inkomenssteun voor landbouwers: 23 miljoen euro aan Europese middelen. Het betreft een verschuiving van pijler 1 naar pijler 2 in het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- de sierteeltsector en de aardappelsector werden ondersteund vanuit het noodfonds voor respectievelijk 25 en 10 miljoen euro.

1.8. Jeugd en Welzijn

Er waren ministeriële besluiten voor de toekenning van projectsubsidies ten behoeve van maatschappelijk kwetsbare jongeren. Er ging een gerichte financiële impuls naar initiatieven zoals:

- De Ambrassade: 100.000 euro;
- Awel vzw: 75.000 euro;
- Tele-Onthaal: 95.000 euro;
- vier Centra voor Algemeen Welzijnswerk: 140.000 euro;
- Centrum ter Preventie van Zelfdoding: 50.000 euro.

Voor 4,5 miljoen euro werden maatregelen genomen om de impact op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren te milderen.

Voor kwetsbare gezinnen zijn er maatregelen inzake armoedebestrijding via de lokale besturen en voor ondersteuning van het consumptiebudget voor kwetsbare doelgroepen, telkens voor een geraamd bedrag van 15 miljoen euro.

1.9. Omgeving

In het beleidsdomein Omgeving was er de terugbetaling van nutsfacturen aan tijdelijk werklozen, de zogenaamde energiepremie, voor een bedrag van 172 miljoen euro.

De tegemoetkoming in de kosten voor de noodopslag van risicohoudend medisch afval wordt op 280.000 euro geraamd.

1.10. Toerisme

In het beleidsdomein Toerisme werden maatregelen genomen om de continuïteit van kritieke diensten te garanderen, de toeristische sector te ondersteunen en het herstel voor te bereiden. De pachtgelden voor jeugdverblijven werden kwijtgescholden (1 miljoen euro). Er werd een ruiterbepaling ingeschreven om te vermijden dat de toerismemiddelen van 2020 verloren gaan.

Het jeugdtoerisme en sociaal toerisme kregen een ondersteuning vanuit het noodfonds, respectievelijk voor 12 miljoen euro en 16,5 miljoen euro.

1.11. Kanselarij en Bestuur en Media

Voor de communicatiecampagne in het kader van de coronacrisis (onder het motto 'doe de check-check-check') werd 3,36 miljoen euro uitgetrokken.

Voor de projectsubsidie ter compensatie van de kosten voor de opvang van kinderen tijdens de schooluren wordt een bedrag van 43,5 miljoen euro geraamd.

Voor het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur vermeldt de minister nog volgende maatregelen:

- projectsubsidie aan de VVSG voor de compensatie van de kosten voor kinderopvang tijdens de paasvakantie: 766.000 euro;
- projectsubsidie voor de VVSG in het kader van het actieplan voor cyberveilige steden en gemeenten: 180.000 euro;
- cofinanciering audits voor maximale cyberveiligheid van lokale besturen: 2 miljoen euro;
- subsidie voor Chromebooks voor het Agentschap Integratie en Inburgering: 250.000 euro;
- uitgaven voor de werking van de economische en maatschappelijke relancecomités: 604.000 euro;
- versnelde investeringen voor digitale werkplekken en basisinfrastructuur: 11,23 miljoen euro. Deze investeringen waren al gepland maar werden versneld wegens signalen dat het informaticasysteem onder druk kwam te staan door meer thuiswerk;
- versnelde investeringen met betrekking tot human resources en organisatieontwikkeling: 1,73 miljoen euro.

1.12. Mobiliteit en Openbare Werken

Vanuit het noodfonds waren er maatregelen voor:

- de taxisector: 12 miljoen euro voor leningen;
- de autobus- en autocarsector: 16 miljoen euro voor leningen en 15,54 miljoen euro voor subsidies;
- de combimobiliteitssector: 460.000 euro voor subsidies;
- de regionale luchthavens: 1,27 miljoen euro voor overbruggingskrediet en 1,3 miljoen euro voor subsidies;

Voor De Lijn wordt ongeveer 35 miljoen euro uitgetrokken voor het bijpassen van nettoverlies.

1.13. Cultuur

In het beleidsdomein Cultuur was er een tweede beoordelingsronde in 2020 van aanvragen voor subsidiëring van projecten en beurzen binnen het Kunstendecreet.

1.14. Noodfonds

De minister verwijst tot slot naar een tabel die in de presentatie is opgenomen met de verdeling van middelen uit het noodfonds.

Voor de bespreking van de inhoudelijke maatregelen in de verschillende beleidsdomeinen verwijst minister Matthias Diependaele graag naar de vakministers van de Vlaamse Regering.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde vraagt wat er gebeurt met de budgetten die niet worden opgebruikt. Zo werd 10 miljoen euro uitgetrokken voor de toegestane overschrijding met 8,5 procent van de persoonsvolgende budgetten voor personen met een beperking, maar van die mogelijkheid is nog maar weinig gebruikgemaakt. In andere domeinen van Welzijn is er wel vraag naar extra ondersteuning. Gaan de niet-gebruikte kredieten naar de algemene middelen of zijn daar andere afspraken over gemaakt?

Tussenkomst van Arnout Coel

Arnout Coel vindt de lijst met maatregelen indrukwekkend, maar natuurlijk loopt ook het kostenplaatje op. De commissie bevoegd voor Financiën en Begroting is inderdaad niet de geschikte plaats om over het nut van de maatregelen in de verschillende beleidsdomeinen te discussiëren. De commissie moet wel de vraag durven stellen of al die middelen doelmatig worden aangewend, de recente bespreking van het instrument uitgaventoetsing indachtig. Iedereen heeft al wel een getuigenis gehoord van mensen die een tegemoetkoming ontvingen maar eigenlijk zelf aangeven dat het belastinggeld beter had kunnen worden besteed. Mogelijk komt er ook een tweede golf aan in het najaar. Hoeveel ruimte is er dan nog om de geldkraan te blijven opendraaien?

Anderzijds pleitten virologen in de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid ervoor om niet te besparen op labocapaciteit en contacttracing. Met die investeringen kan volgens hen een tweede lockdown, die een economische schade van enkele miljarden euro's zou kunnen veroorzaken, worden voorkomen. Tegenover de bedenking dat de middelen niet onbeperkt zijn, staat wel dus de vraag om hierin op korte termijn te blijven investeren, aldus Arnout Coel. Wat is de visie van de minister hierover?

Tussenkomst van Björn Rzoska

Björn Rzoska sluit zich bij de voorgaande vraag aan. Het is een goede zaak dat de minister een overzicht heeft gegeven, de commissie moet de uitgaven blijven monitoren.

Het lid verwijst naar de presentatie en vraagt of daaruit mag worden afgeleid dat het totale budget van 122 miljoen niet nodig zal zijn om het contract voor de contactopsporing te honoreren. Klopt het dat er van dat budget 40 miljoen euro werd geheroriënteerd naar het Agentschap Zorg en Gezondheid?

Voor De Lijn wordt in 35 miljoen euro voorzien voor het bijpassen van nettoverlies. In de presentatie wordt gesuggereerd dat dat bedrag uit het noodfonds zou komen, terwijl het niet in overzichtstabel is opgenomen. Blijft dat budget behouden en komt het wel degelijk uit het noodfonds?

Tussenkomst van Anke Van dermeersch

Ook *Anke Van dermeersch* wil weten wat er zal gebeuren indien er een tweede golf komt, gelet op de middelen die al gespendeerd zijn. Voor de eerste golf werd de begrotingsoverschrijding tijdelijk opgevangen via het Hermesfonds. Hoe groot zijn dan nog de mogelijkheden voor de tweede golf?

De minister verwees ook naar de tegemoetkoming in de kosten voor de noodopslag van risicohoudend medisch afval, die op 280.000 euro wordt geraamd. Het lid heeft begrepen dat in Vlaanderen, tegen betaling, ook risicohoudend medisch afval van Nederland, Duitsland, Luxemburg en zelfs Ierland wordt opgeslagen. Het contract met Katoennatie, dat afloopt op 15 juli 2020, zou zijn afgesloten voor een bedrag van 160.000 euro en daar moeten de ontvangsten van de andere landen nog worden afgetrokken. Is het bedrag van 280.000 euro dan niet achterhaald?

Tussenkoms van Vincent Van Peteghem

Vincent Van Peteghem vindt het belangrijk dat de commissie deze uitgaven opvolgt. Hij sluit zich ook aan bij de vraag naar de eventuele heroriëntering van de middelen die niet worden benut. Het lid is er niet van overtuigd dat nu voor elke euro moet worden nagegaan of die doelmatig is ingezet. In de eerste fase van de coronacrisis werden een aantal noodzakelijke maatregelen genomen, waarbij de focus lag op de liquiditeit. Er werd heel snel geschakeld en die eerste beslissingen hebben vele mensen geholpen. Het heeft weinig zin vandaag de keuzes van toen in vraag te gaan stellen.

Vincent Van Peteghem deelt wel de mening dat duidelijk moet zijn welke maatregelen in de tweede golf nog effectief kunnen worden genomen. De minister kondigde nog een begrotingsaanpassing aan voor het najaar. Hoe wordt daarin ingespeeld op het risico van een tweede golf? Dezelfde vraag geldt voor het milderen van de eventuele negatieve gevolgen van de brexit.

Tussenkoms van Ludwig Vandenhove

Ludwig Vandenhove sluit zich aan bij de vragen van de vorige spreker. De maatschappelijke en economische relancecomités hebben nu een advies uitgebracht. Daar staan nog geen bedragen tegenover, maar wat zijn de financiële implicaties van hun aanbevelingen?

Het klopt dat er in de eerste fase snel maatregelen werden genomen, maar dat zijn nog geen relancemaatregelen. De minister-president kondigde wel al aan dat de Vlaamse Regering in september 2020 met een relanceplan zou komen. Hoe verhouden de aanbevelingen van de relancecomités en de aankondiging van de minister-president zich tot de cijfers die minister Matthias Diependaele vandaag presenteert? Zijn er al bedragen geplakt op het relancebeleid?

Tweede tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Naar aanleiding van de vragen van de vorige sprekers over het relancebeleid verduidelijkt *Maurits Vande Reyde* zijn vraag over een eventuele heroriëntering van de middelen. Gaan de niet gebruikte middelen in de noodprovisie blijven? In het begin was die provisie zeker een nuttig instrument, maar gaandeweg moet terug naar een structureel begrotingsbeleid worden gegaan.

2.2. Antwoord van de minister

Minister *Matthias Diependaele* moet het antwoord op de vraag over het risicohoudend medisch afval schuldig blijven. Hij suggereert hierover een vraag te stellen aan minister van Omgeving Zuhal Demir.

De minister begrijpt de vragen over de doelmatigheid van de uitgegeven middelen. Maar in maart of april 2020 was het onmogelijk correct in te schatten wat er precies nodig was en wat de kostprijs daarvan was. De toen genomen maatregelen achteraf gaan herinterpreteren, is te gemakkelijk. De Vlaamse Regering heeft toen snel beslissingen genomen met de bedoeling het sociaaleconomisch weefsel

overeind te houden en ervoor te zorgen dat gezonde ondernemingen na de lockdown zo snel mogelijk terug voor economische groei konden zorgen. De minister meent dat de toen genomen economische maatregelen in dat opzicht en globaal genomen wel degelijk efficiënt waren. De maatregelen die voor Welzijn en Onderwijs werden genomen, werden al in de bevoegde commissies besproken.

De provisie van 2,75 miljard euro mag niet als betalingsinstrument worden gezien, het is meer een begrotingstechnisch instrument dat toelaat om snel middelen vrij te maken waar nodig. De provisie is in feite een schuld die wordt opgebouwd. Het is dus niet zo dat overblijvende bedragen naar andere programma's kunnen worden overgeheveld. De raming van de maatregelen bepaalt hoeveel uit de provisie kan worden gehaald. Als het niet nodig blijkt om het volledige bedrag te spenderen, zoals bijvoorbeeld voor contacttracing, blijft het resterende bedrag in de algemene middelen en vermindert dat de opgebouwde schuld.

Het klopt dat er voor de contacttracing 40 miljoen euro werd geheroriënteerd naar het Agentschap Zorg en Gezondheid. Indien er meer middelen nodig zijn, zullen die uit de provisie worden gehaald.

Enkele leden vroegen of de maatregelen voor een tweede golf nog betaalbaar zouden zijn. De grote uitdaging is om na te gaan welke overheidsuitgaven moeten gebeuren om te vermijden dat een groter verlies wordt geleden indien er geen maatregelen worden genomen. Dat is, gelet op de vele onzekerheden, de moeilijke afweging die bij elke economische maatregel moet worden gemaakt. De minister kan zich inhoudelijk niet uitspreken over de mogelijkheid van het optreden van een tweede golf, maar indien maatregelen noodzakelijk zijn, zal de Vlaamse Regering die nemen. Hij blijft bij zijn uitspraak dat de Vlaamse begroting structureel zeer sterk staat en een schok kan opvangen, maar dat betekent niet dat Vlaanderen die middelen in reserve heeft. Er wordt nu schuld opgebouwd ten belope van 6,5 miljard euro voor 2020. Dat is zeker een reden tot bezorgdheid, maar de grootste bekommernis van de minister zijn de economische vooruitzichten en de structurele tekorten die daaruit de komende jaren kunnen voortvloeien.

Het economische relancecomité heeft als een van de vier grote doelstellingen een begroting in evenwicht naar voren geschoven. De relance zal maar duurzaam zijn als Vlaanderen terug kan aantikken in het traject naar een begroting in evenwicht. Voorzitter Koenraad Debackere stelde daarbij 2024 als schakeljaar voorop.

Minister Matthias Diependaele vindt het ook verontrustend dat het federale niveau nu elke verantwoordelijkheidszin voor de begroting lijkt los te laten. Dat is gevaarlijk omdat er vroeg of laat een nieuwe crisis komt en er dan opnieuw maatregelen moeten worden genomen. Streven naar een begroting in evenwicht is nodig om structureel sterk te staan om een nieuwe crisis te kunnen aanpakken. Bovendien moet elke uitgave vroeg of laat ook worden terugbetaald. Dat de rente laag staat, betekent niet dat het kapitaal niet moet worden afgelost.

De opmerking dat de 35 miljoen euro voor het bijpassen van het nettoverlies bij De Lijn niet thuishoort op de slide met de uitgaven van het noodfonds is terecht. Voor De Lijn is er een afzonderlijke begroting en pas op het einde van het jaar zal het exacte verlies kunnen worden berekend.

De minister begrijpt het ongeduld over het relanceplan van de Vlaamse Regering. Maar er is input van experts gevraagd en het zou onzinnig zijn daarop vooruit te lopen en alle beslissingen al te nemen. Tot hiertoe heeft de Vlaamse Regering zich gefocust op het beheersen van de crisis. Nu wordt getracht een tweede golf te vermijden en de relance voor te bereiden. Het relanceplan zal worden meegenomen bij de opmaak van de begroting voor 2021.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Vincent VAN PETEGHEM,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

FIT	Flanders Investment & Trade
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PMV/z	PMV voor zelfstandige ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WSE	Werk en Sociale Economie